УДК 595.18 (477)

АНОТОВАНИЙ СПИСОК МОНОГОНОНТНИХ КОЛОВЕРТОК НАДРЯДУ GNESIOTROCHA (ROTIFERA: EUROTATORIA, MONOGONONTA, GNESIOTROCHA) ФАУНИ УКРАЇНИ.
ПОВІДОМЛЕННЯ III

Н.С. Яковенко[1], Е.М. Овандер[2], В.М. Трохимець[3], Ю.Ф. Громова[4], О.В. Пашкова[4], Л.В. Гулейкова[4]

[1] Інститут зоології імені І.І. Шмальгаузена НАН України
[2] Національний науково-природничий музей НАН України
[3] Київський національний університет імені Тараса Шевченка
[4] Інститут гідробіології НАН України

Уперше публікується повний список коловерток надряду Gnesiotrocha підкласу Monogononta України, укладений на основі аналізу та узагальнення як результатів власних досліджень авторів, так і опублікованих даних попередніх дослідників. Список включає 2 ряди, 8 родин, 16 родів та 69 видів і підвидів; загальний перелік коловерток фауни України, таким чином, становить 816 таксонів видового рангу, з яких 634 належать до Monogononta. До списку таксонів додано їх місцезнаходження на території країни, відомості щодо екології, сучасна синонімія і таксономічні нотатки, а також короткий нарис історії досліджень та список літературних джерел по моногононтних коловертках України загалом.

Історія вивчення коловерток (Тип Rotifera) на території України налічує більше століття, починаючи з праць П. Степанова, присвячених фауні соляних озер сучасної Донецької області [106, 107], А. Скорікова по фауні околиць Харкова, що включають два новоописання з регіону — *Polyarthra remata* та *Proales sigmoidea* [105, 148], та деяких інших авторів [100, 149, 150], які працювали, зокрема, у Львівській та Харківській областях і описали звідти нові види, наприклад, паразита *Balatro aciliatus*. Ранній період активних таксономічних і фауністичних досліджень Rotifera в Україні припадає на першу половину минулого століття і пов'язаний з іменами вітчизняних учених Н. Воронкова і Н. Фадеєва [21, 116] у Центральній та Східній Україні та зарубіжних дослідників Л. Коцара, Є. Вишневського, Е. Бартоша, Л. Рудеску-Родевальда у західних регіонах, що на той час входили до складу інших держав (Польщі, Румунії, колишньої Чехословаччини) [136, 139–145, 151]. Ними зроблено суттєвий внесок до пізнання видового складу та екологічних особливостей не тільки планктонних, а й фітофільних та донних видів, а також коловерток боліт і наземних біотопів. Н. Фадєєвим описано 6 нових для науки таксонів Rotifera з басейну р. Сіверський Донець, наприклад, *Dicranophorus longidactylum* [114, 115].

З середині XX ст. в Україні відбувалося активне вивчення фауни коловерток не тільки центральних, а й південних областей, Криму та Чорного моря [1, 22, 23, 37, 53, 54, 56, 65, 93, 97, 112, 113, 120, 123, 124, 126]. Водночас інтерес до даної групи безхребетних набував усе більш практичного характеру, що було пов'язано з вивченням кормової бази риб і дослідженням організмів-індикаторів стану водойм. За більш як п'ятидесятирічний період українськими вченими опубліковано декілька сотень робіт — як оригінальних досліджень, так і зведень, в яких коловерток розглянуто передусім як функціональний компонент планктонних, подекуди перифітонних і бентосних угруповань водойм басейнів Дніпра [2–7, 19–21, 26–30, 32–36, 40, 57–59, 63, 64, 87, 89, 94, 95, 99, 101, 104, 108, 110, 117, 119, 127–128, 130, 132], Дунаю [24, 62, 85, 86, 90, 96, 121, 122, 125], Дністра [25, 60, 84, 135], Західного Бугу [134], Південного Бугу [31, 38, 61, 129], Причорномор'я та Приазов'я

[65, 93, 126] тощо. Великим внеском у пізнання бентосних коловерток басейну Дністра є еколого-фауністичні роботи Н. Ковальчук [43–52]. Дослідження Л. Зімбалевської суттєво поповнили відомості про фітофільних Rotifera [38–40]. Узагальнюючий еколого-фауністичний аналіз дрібних безхребетних, зокрема коловерток, у складі водних екосистем України загалом зроблено В. Поліщуком [92]. Надалі М. Підгайко проаналізовано характер поширення та структуру угруповань Rotifera як однієї з найважливіших груп зоопланктону на території Європейської частини колишнього СРСР [88].

Таксономічну роботу продовжено у 80–90-ті роки О. Бошко [9–18] та Е. Овандер [66–83], завдяки чому список фауни, як вільноживучих, так і коменсальних коловерток України був поповнений не тільки вже відомими, а й 4 новими для науки видами і підвидами [16].

Проте, незважаючи на теоретичну і практичну значущість представників типу Rotifera та згадану велику кількість присвячених їм робіт, дотепер загальний перелік видів фауни України, описання таксонів та ключі для їх визначення існували лише в рукописному вигляді [81, 92]. Крім того, зміни, що відбулися у таксономії та систематиці групи протягом останніх 20 років, не відображені ані у цих рукописних джерелах (на сьогодні доступних лише у бібліотеці Інституту зоології НАНУ), ані в класичній монографії Л. Кутікової по фауні колишнього СРСР [55]. Тому автори вважили за потрібне укладення та публікацію принаймні анотованого списку коловерток фауни України із сучасними системою та синонімією, літературними і власними доповненнями до матеріалів попередніх дослідників.

Ця стаття є заключною частиною загального списку, який загалом включає 29 родин, 94 роди, 816 видів та підвидів, і присвячена двом рядам надряду Gnesiotrocha — менш вивченим із трьох відомих в Україні підкласу Monogononta. Аналогічно до попередніх частин наведено видовий склад, поширення та екологічні характеристики представників цих рядів, що фігурують як Flosculariaceae та Collothecaceae у сучасних закордонних публікаціях із таксономії коловерток [146] і, відповідно, як Monimotrochida та Paedotrochida в класичній вітчизняній монографії Л. Кутікової [55]. Крім цього, а також короткого нарису з історії досліджень, поданого раніше, стаття містить загальний список літератури по фауні Monogononta України. Зі 183 літературних джерел, використаних для укладення цієї і попередніх двох частин роботи [82–83], із міркувань дотримання лімітів обсягу статті ми цитуємо далі: 1) опубліковані та рукописні зведення і монографії за темою [1–137]; 2) статті, присвячені таксономічним та фауністичним аспектам вивчення коловерток в Україні [139–145]; 3) основні публікації загально-гідробіологічного спрямування, видані після 1977 р., в яких є значні за обсягом видові списки Rotifera [148–151]. Решту джерел по безхребетних водойм України, в яких згадані коловертки, можна знайти у бібліографіях до низки оглядів, процитованих у даній статті [88, 92, 96].

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

Методи відбору проб та визначення коловерток описані у першій частині списку коловерток ряду Ploima України [82]. Таксономічні нотатки та інформація про світове поширення видів, а також екологія видів (якщо власні дані відсутні) взято з літератури, що цитується.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Аналогічно двом попереднім частинам списку, для родів та видів використано абетковий, а не систематичний порядок назв. Порядок родин є систематичним і поданий за Кутіковою [55]. Система типу вище рівня родин і склад родів у родинах цитуються за Зегерсом [146]. Широко вживані синоніми наведено за Кутіковою [55] тільки для випадків, коли у використаних при складанні списку публікаціях наведено старший синонім. Нова синоніміка цитується за Зегерсом [147]. Більш детальний перелік синонімів можна знайти у ротіферологічній літературі загального характеру. Разом із синонімами наведено назви підвидів, що були піднесені до рангу відповідного виду (відмічені знаком "=").

У дужках після назви родини: кількість знайдених в Україні родів, відсоток

від знайдених у Палеарктиці та відомих у світовій фауні родів. У дужках після назви роду: кількість знайдених в Україні видів та підвидів даного роду, відсоток від знайдених у суміжних країнах, Палеарктиці та відомих для світової фауни відповідно. Інформацію про вид, як і у попередніх повідомленнях, подано у наступному порядку: назва, синоніми або таксономічні нотатки (якщо є), місцезнаходження на території України, біотопи, в яких вид знайдено.

Для позначення місцезнаходжень та біотопів використано скорочення: 1) області України: Vn — Вінницька; Vl — Волинська; Dp — Дніпропетровська; Zh — Житомирська; Dn — Донецька; Zk — Закарпатська; Zp — Запорізька; If — Івано-Франківська; Kv — Київська; Kr — Кіровоградська; Lg — Луганська; Lv — Львівська; Mk — Миколаївська; Od — Одеська; Pl — Полтавська; Rv — Рівненська; Sm — Сумська; Tp — Тернопільська; Hk — Харківська; Hs — Херсонська; Hm — Хмельницька; Ch — Черкаська; Cz — Чернівецька; Cg — Чернігівська; Cm — АР Крим; 2) b — донні осади; c — водні безхребетні (коменсали); o — обростання; pl — вільно в товщі води; sp — сфагнові мохи боліт; wp — водна рослинність.

Тип Rotifera Cuvier, 1817; Клас Eurotatoria De Ridder, 1957; Підклас Monogononta Plate, 1889:

Надряд Gnesiotrocha Beauchamp, 1965

Ряд Flosculariaceae Harring, 1913

Родина Conochilidae Harring, 1913 (1, 50, 50)

Рід *Conochilus* Ehrenberg, 1834 (6, 100, 86, 86)

– підрід *Conochilus* Ehrenberg, 1834: *C.* (*Conochilus*) *hippocrepis* (Schrank, 1803) (Ch, Cg, Dp, Hs, If, Kr, Kv, Mk, Od, Pl, Rv, Sm, Vl, Zh, Zp, Чорне та Азовське моря; pl); *C.* (*C.*) *unicornis* Rousselet, 1892 (Cg, Ch, Cz, Dp, Hs, If, Kr, Kv, Mk, Od, Pl, Rv, Sm, Vl, Zk, Zh, Zp; pl)

– підрід *Conochiloides* Hlava, 1904: *C.* (*Conochiloides*) coenobasis (Skorikov, 1914) (Ch, Dn, Dp, Hk, Lg, Kr, Mk, Od, Pl, Sm, Vn, Zp; pl); *C.* (*C.*) *deltaicus* (Rudescu, 1960) — недостатньо описаний (Od; pl); *C.* (*C.*) *dossuarius* Hudson, 1885 (Ch, Dn, Dp, Hk, Hs, Kr, Kv, Lg, Mk, Od, Pl, Rv, Vl, Zh, Zp; pl); *C.* (*C.*) *natans* (Seligo, 1900) (Cg, Ch, Cz, Dp, Hs, If, Kr, Kv, Mk, Od, Pl, Rv, Vl, Zh, Zk, Zp; pl).

Родина Filiniidae Harring and Myers, 1926 (1, 100, 100)

Рід *Filinia* Bory de St. Vincent, 1824 (8, 100, 72, 50) — Syn.: *Fadeewella* Smirnov, 1928; *Tetramastix* Zacharias, 1898; *Triarthra* Ehrenberg, 1832: *F. brachiata* (Rousselet, 1901) — Syn. *F. aseta* Fadeew, 1925 (Ch, Dn, Hk, Kv, Lg, Od; pl); *F. cornuta* (Weisse, 1847) — Syn.: *Triarthra breviseta monoarthra* Sokolova, 1922 (Ch, Dn, Dp, Hk, Kr, Kv, Lg, Od, Pl, Sm; pl); *F. limnetica* (Zacharias, 1893) = *T. longiseta limnetica* (Zacharias, 1893) — Syn.: *Triarthra limnetica* Zacharias, 1893; (Cg, Ch, Dn, Dp, Hk, Hm, Hs, Kr, Cg, Kv, Lg, Mk, Od, Pl, Rv, Sm, Tp, Vl, Vn, Zh, Zp; pl); *F. longiseta* (Ehrenberg, 1834) (Cg, Ch, Cm, Cz, Dn, Dp, Hk, Hm, Hs, If, Kr, Kv, Lg, Lv, Mk, Od, Pl, Rv, Sm, Tp, Vl, Vn, Zh, Zk, Zp; pl); *F. minuta* Smirnov, 1928 — Syn. *Fadeewella minuta* Smirnov, 1928 (Kv, Vn; pl); *F. opoliensis* (Zacharias, 1898) — Syn. *Tetramastix opoliensis* Zacharias, 1898, *T. opoliensis brevispina* Ahlstrom (Cg, Ch, Dn, Dp, Hk, Hm, Kr, Kv, Lg, Mk, Od, Pl, Rv, Sm, Tp, Vl, Vn, Zh, Zp; pl); *F. passa* (Muller, 1786) (Cg, Ch, Cm, Dn, Dp, Hk, Kr, Kv, Lg, Od, Pl, Rv, Sm, Vl, Zh, Zp; pl); *F. terminalis* (Plate, 1886) — Syn.: *Triarthra maior* Colditz, 1924 (Cg, Ch, Cm, Cz, Dn, Dp, Hk, Hm, Hs, Lg, If, Kr, Kv, Mk, Od, Pl, Rv, Sm, Tp, Vl, Vn, Zh, Zp; pl).

Родина Flosculariidae Ehrenberg, 1838 (6, 86, 86)

Рід *Beauchampia* Harring, 1913 (1, 100, 100, 100): *B. crucigera* (Dutrochet, 1812) (Cz, Od; wp).

Рід *Floscularia* Cuvier, 1798 (3, 75, 60, 30): *F. conifera* (Hudson, 1886) (Od; wp, b); *F. janus* (Hudson, 1881) (Od; wp, sp); *F. melicerta* (Ehrenberg, 1832) (Cz, Od; wp); *F. ringens* (Linnaeus, 1758) (Cg, Cz, Dn, Hk, Kv, Lg, Od, Sm; wp).

Рід *Lacinularia* Schweigger, 1820 (1, 50, 33, 13): *L. flosculosa* (Muller, 1773) (Dn, Hk, Lg, Mk, Od; wp).

Рід *Limnias* Schrank, 1803 (2, 100, 50, 33): *L. ceratophylli* Schrank, 1803 (Cz, Dn, Hk, Kv, Lg, Od; wp); *L. melicerta* Weisse, 1848 (Cz, Dn, Hk, Lg, Od; wp).

Рід *Ptygura* Ehrenberg, 1832 (8, 53, 42, 28) — Syn.: Oecistes Ehrenberg, 1834: *P. crystallina* (Ehrenberg, 1834) (Dn, Hk, If, Lg, Od, Zk; wp); *P. longicornis* (Davis, 1867) (Od; wp); *P. melicerta melicerta* Ehrenberg, 1832 — Syn.: *Oecistes socialis* Weber, 1888 (Ch, Dn, Hk, Kv, Lg, Od; wp); *P. mucicola* (Kellicott, 1888) (Dn, Hk, Lg, Od, Sm; wp); *P. pilula* (Cubitt, 1872) — Syn.: *O. longipes* Wills, 1878, *P. longipes* Wills, 1878 (Dn, Hk, Lg, Od; wp, sp); *P. spongicola* Berzins, 1950 — недостатньо описаний (Od; c — *Spongilla lacustris*); *P. stygis* (Gosse, 1886) (Cg, Kv, Sm; wp, o); *P. velata* (Gosse, 1851) (Od, Hk; wp).

Рід *Sinantherina* Bory de St. Vincent, 1826 (1, 50, 33, 17): *S. socialis* (Linnaeus, 1758) (Dn, Hk, Lg, Od; wp, o).

Родина Hexarthridae Bartos, 1959
(1, 100, 100)

Рід *Hexarthra* Schmarda, 1854 (4, 50, 33, 22) — Syn.: *Pedalia* Barrois, 1878, *Pedalion* Hudson, 1871 non Swainson, 1839; non Solier, 1847; non Buckton, 1903: *H. fennica* (Levander, 1892) — Syn.: *Pedalion fennicum* (Levander, 1892) (Cm, Dn, Dp, Hk, Hs, Lg, Mk, Od, Zk, Zp; pl); *H. mira* (Hudson, 1871) — Syn.: *Pedalion mirum* Hudson, 1871 (Cg, Ch, Cm, Cz, Dn, Dp, Hm, Hs, If, Kr, Kv, Mk, Od, Pl, Rv, Sm, Tp, Vl, Vn, Zh, Zk, Zp; pl); *H. mollis* (Bartos, 1948) (Od, Rv, Vl, Zh; pl); *H. oxyuris* (Zernov, 1903) = *H. fennica oxyuris* (Zernov, 1903) (Cm, Ch, Cz, Dn, Dp, Hs, If, Od, Pl, Tp, Zp; pl).

Родина Testudinellidae Harring, 1913
(2, 100, 67)

Рід *Pompholyx* Gosse, 1851 (2, 100, 67, 67): *P. complanata* Gosse, 1851 (Cg, Ch, Cm, Cz, Dn, Dp, Hk, Hm, If, Kr, Kv, Mk, Od, Pl, Rv, Tp, Sm, Vl, Vn, Zh, Zp; pl, wp); *P. sulcata* Hudson, 1885 (Cg, Ch, Dn, Dp, Hm, Hs, Kr, Kv, Od, Pl, Rv, Sm, Tp, Vl, Vn, Zh, Zp, Чорне та Азовське моря; pl, wp, b).

Рід *Testudinella* Bory de St. Vincent, 1826 (12, 92, 67, 27) — Syn.: *Pterodina* Ehrenberg, 1938: *T. caeca* (Parsons, 1892) (Kv; c — *Asellus aquaticus*; wp); *T. carlini* Bartos, 1951 (Hk; wp, pl); *T. clypeata* (Muller, 1786) (Kv, Od, Rv, Vl, Zh, Чорне море; pl, c — *A. aquaticus*); *T. elliptica* (Ehrenberg, 1834) (Cg, Ch, Dn, Dp, Hk, Kr, Kv, Lg, Od, Pl, Sm, Zp; pl, wp, c — *A. aquaticus*); *T. emarginula* (Stenroos, 1898) (Hm, Tp, Rv, Vn; wp, sp); *T. incisa* (Ternetz, 1892) — Syn.: *T. naumanni* Carlin, 1939; *T. vidzemensis* Berzins, 1943 (Ch, Dp, Hs, Kr, Kv, Pl, Rv, Vl, Zh, Zp; wp, pl); *T. mucronata mucronata* (Gosse, 1886) (Cg, Cm, Ch, Cz, Dn, Dp, Hk, If, Kr, Kv, Lg, Od, Pl, Rv, Vl, Vn, Zh, Zp; wp, pl); *T. obscura* Althaus, 1957 (Чорне та Азовське моря; ps); *T. parva* (Ternetz, 1892) — Syn.: *T. bidentata* Ternetz, 1892 (Dn, Hk, Hm, Lg, Od, Tp, Vn; wp, sp); *T. patina* (Hermann, 1783) — Syn.: *Pterodina intermedia* Anderson, 1889, *P. trilobata* Anderson & Shephard, 1892 (Cg, Ch, Cm, Cz, Dn, Dp, Hk, Hm, Hs, If, Kr, Kv, Lg, Lv, Mk, Od, Pl, Rv, Sm, Tp, Vl, Vn, Zh, Zp; wp, pl), включає інфрапідвидовий таксон *trilobata* Anderson & Shephard, 1892; *T. reflexa* (Gosse, 1887) (Hm, Tp, Rv, Vl, Vn, Zh; wp, sp); *T. truncata* (Gosse, 1886) (Cg, Ch, Dn, Dp, Hk, Lg, Kv, Od, Pl, Rv, Sm, Tp, Vl, Zh; wp, sp, c — *A. aquaticus*), включає інфрапідвидовий таксон *ecornis* Wiszniewski, 1953 (Kv, Zh).

Родина Trochosphaeridae Harring, 1913
(1, 50, 50)

Рід *Trochosphaera* Semper, 1872 (1, 100, 50, 50): *T. solstitialis* Thorpe, 1893 (Cz; pl).

Ряд Collothecaceae Harring, 1913

Родина Collothecidae Harring, 1913
(2, 100, 100)

Рід Collotheca Harring, 1913 (14, 56, 34, 30): *C. ambigua* (Hudson, 1883) — Syn. *Floscularia algicola* Hudson, 1886 (Kv, Od; wp, sp); *C. atrochoides* (Wierzejski, 1893) (Hm, Hs, Vn, Tp; b, wp); *C. balatonica* Varga, 1936 (Od; pl); *C. bilfingeri* Berzins, 1951 (Od; wp); *C. bulbosa* Berzins, 1951 (Sm; sp); *C. calva* (Hudson, 1885) (Od; wp, sp); *C. campanulata* (Dobie, 1849) — Syn. *C. gracilipes* Edmondson, 1939 (Cg, Dn, Hk, Kv, Lg, Od, Sm; wp, sp); *C. coronetta* (Cubitt, 1869) (Dn, Hk, Lg; wp, b); *C. edentata* (Collins, 1872) (Od, Hm, If, Tp, Vn; b, wp); *C. heptabrachiata* (Schoch, 1869) — Syn.: *Floscularia heptabrachiata* Schoch, 1869; *Floscularia diadema* Petr, 1890 (Dn, Hk, Lg, Od; wp), форма diadema (Petr, 1890) вважається інфрапідвидовим таксоном; *C. hoodi* (Hudson, 1883) (Od; wp); *C. libera* — Syn.: *Floscularia libera* Zacharias, 1894 (Zacharias, 1894) (Od; pl); *C. mutabilis* (Hudson, 1885) — Syn.: *Floscularia*

mutabilis Hudson, 1885 (Dn, Hk, Kv, Lg, Od, Sm, Vn; pl, wp); *C. ornata* (Ehrenberg, 1832) — Syn. F*loscularia cyclops* Cubitt, 1871, *F. ornata natans* Tschugunoff, 1921, *C. volutata* Sebestyen & Varga, 1950, *C. cyclops* Cubitt, 1871 (Dn, Hk, Kv, Lg, Od; wp, b); включає інфрапідвидові таксони *cornuta* (Dobie, 1849) (Dn, Hk, Lg, Od) та *natans* (Tschugunoff, 1921) (Od, Чорне та Азовське моря); *C. pelagica* (Rousselet, 1893) (Cg, Ch, Dn, Hk, Hs, Kv, Lg, Od, Pl, Vl, Zh, Zp, Чорне та Азовське моря; pl); *C. trilobata* (Collins, 1872) (Dn, Hk, Lg, Od; wp, sp).

Рід *Stephanoceros* Ehrenberg, 1832 (1, 100, 100, 100): *S. fimbriatus* (Goldfusz, 1820) (Kv, Od, Vn; wp).

Родина Atrochidae Harring, 1913 (2, 67, 67)

Рід *Atrochus* Wierzejski, 1893 (1, 100, 100, 100): *A. tentaculatus* Wierzejski, 1893 (Ch, Dp, Hs, Kv, Od, Pl; b, wp).

Рід *Cupelopagis* Forbes, 1882 (1, 100, 100, 100): *C. vorax* (Leidy, 1857) (Hm, Kv, Od, Rv, Sm, Tp, Vl, Vn, Zh; wp).

ВИСНОВКИ

Повний список таксонів Gnesiotrocha України публікується вперше і включає два ряди, 8 родин, 16 родів та 69 видів і підвидів (далі таксони видового рангу, ТВР). Таким — чином, у фауні України налічується 3 ряди, 26 родин, 85 родів та 634 ТВР, що належать до підкласу Monogononta, і 29 родин, 94 роди і 816 ТВР представників типу Rotifera загалом. Нові дані стосовно поширення в межах України та екопреферендумів наведено для 21 і 3 ТВР відповідно.

У фауні України наявні представники всіх відомих у світовій фауні та знайдених у Палеарктиці родин Gnesiotrocha, але відсутні 5 відомих науці родів, із яких *Acyclus* Leidy, 1882, *Octoctrocha* Thorpe, 1893 та *Horaella* Donner, 1949 відомі для суміжних країн або Палеарктики, що, на нашу думку, не є відображенням певних закономірностей їх поширення, а лише свідчить про недостатню вивченість групи в Україні.

Частка родів і ТВР Gnesiotrocha фауни України становить 80 і 52% фауни Палеарктики та 76 і 34% світової відповідно; 13% ТВР представників Gnesiotrocha України мають палеарктичне, 4% — голарктичне та 83% — світове поширення.

Коловертки як організми, дрібніші 2 мм за розміром, тяжіють до космополітного поширення [147], що, ймовірно, пов'язано із легкістю їх транспортування на великі відстані за допомогою вітру та води [138]. Той факт, що в Україні, незважаючи на нерівномірне вивчення окремих груп, уже знайдено 40% світової фауни Rotifera (816 ТВР з 2034) та 56% фауни Палеарктики (причому більше половини фауни країни складають ТВР, знайдені на декількох континентах) говорить на користь цього уявлення.

Відсутність або невелика представленість окремих груп коловерток, відомих із інших регіонів Європи, відображає скоріше не біогеографічні закономірності, а нерівномірність досліджень. Приміром, найбільші ареали в межах України відмічені для видів, що є найлегшими для визначення (т. зв. панцирні коловертки) і входять до складу планктону, вивченню якого традиційно приділялася велика увага як важливого для практичного використання. З цієї точки зору класичний визначник коловерток колишнього СРСР Л. Кутікової [55], яким користуються вже декілька поколінь гідробіологів, залишається цілком актуальним джерелом інформації у процесі поточної оцінки стану угруповань зоопланктону водойм.

Анотований список є додатковим ресурсом, який допоможе веріфікувати нові дані на основі вже відомих та привести у відповідність із сучасними таксономічними уявленнями, наприклад, гідробіологічні публікації по зоопланктону чи мікрозообентосу.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Аль-Ханун К.С.* Новые для Черного моря виды коловраток // Гидробиол. журн. — 1984. — Т. 10, № 5. — С. 83–86.
2. *Афанасьев С.А.,* Громова Ю.Ф. и др. Анализ современной гидробиологической ситуации в реках бассейна Припяти // Наук. зап. Тернопільського держ. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Сер.: Біол. — 2001. — № 3 (14), спец. випуск: Гідроекологія. — С. 26–28.

3. *Афанасьев С.А.,* Громова Ю.Ф., Мантурова О.В. Состав и структура пелагических группировок устьевой области р. Виты // Гидробиол. журн. — 1999. — Т. 35, № 5. — С. 63–73.
4. *Бабко Р.В.,* Громова Ю.Ф. Коловраточный планктон в условиях незарегулированной водохранилищем малой реки // Актуальные вопросы экологии и охраны природы водных экосистем и сопредельных территорий. Ч. 1. — Краснодар, 1995. — С. 157–158.
5. *Бабко Р.В.,* Громова Ю.Ф. Коловертки річки Битиця // Збірка "Вакалівщина". — Суми, 1998. — С. 69–75.
6. *Бабко Р.В.,* Громова Ю.Ф. Коловратки в условиях нарушенного гидрологического режима малой реки // Тез. докл. науч.-техн. конф. преподавателей, сотрудников и студентов Сумского гос. ун-та. — Сумы, 1995. — С. 124.
7. *Базилевич В.М.* Зоопланктон річки Рось // Проблеми малих річок України. — К.: Наук. думка, 1974. — С. 12–14.
8. *Богословский А.С.* Систематика, географическое распространение и места обитания коловраток Brachionus nilsoni Ahlstrom и B. bennini (Leissling) // Зоол. журн. — 1961. — Т. 40, № 4. — С. 602–604.
9. *Бошко Е.Г.* Коловратки — облигатные симбионты жаберной полости речных раков водоемов Украины // Коловратки: материалы 2 Всесоюз. симп. по коловраткам, Ленинград, 18–20 окт. 1983. — Л.: Наука, 1985. — С. 50–54.
10. *Бошко Е.Г.* Коловратки (Rotatoria) жаберной полости длиннопалого речного рака бассейна Днепра. Сообщение II // Вестник зоологии. — 1980 а. — № 6. — С. 41–46.
11. *Бошко Е.Г.* Коловратки (*Rotatoria*) жаберной полости длиннопалого речного рака бассейна Днепра. Сообщение I // Вестник зоологии. — 1980б. — № 5. — С. 15–21.
12. *Бошко Е.Г.* Паразиты и комменсалы длиннопалого речного рака // Беспозвоночные и рыбы Днепра и его водохранилищ. — К.: Наук. думка, 1989. — С. 189–200.
13. *Бошко Е.Г. Albertia bernardi* (Rotifera, Dicranophoridae) — новый вид паразитической коловратки в фауне Украины // Вестник зоологии. — 2005. — Отд. вып. № 19, ч. 1. — С. 64–65.
14. *Бошко Е.Г.* Комменсалы ракообразных и моллюсков некоторых водоемов Украины // Принципы и способы сохранения биоразнообразия. — Йошкар-Ола, 2010. — С. 88–90.
15. *Бошко Е.Г.* Комменсальные коловратки высших ракообразных водоемов Украины // XI конф. Украинского общества паразитологов: тез. докл. — К.: Наук. думка, 1993. — С. 17–18.
16. *Бошко Е.Г.* Новый вид коловраток рода *Encentrum* (Rotifera, Dicranophoridae) от бокоплавов водоемов Украины // Вестник зоологии. — 1994. — № 6. — С. 74–77.
17. *Бошко Е.Г.* Паразиты и комменсалы речных раков водоемов России и Украины // Известия Пензенского гос. пед. ун-та им. В.Г. Белинского. Естественные науки. — 2010 а. — № 17 (21). — С. 39–44.
18. *Бошко Е.Г.* Эколого-фаунистическое изучение комменсалов бокоплавов водоемов Украины // Экология водных беспозвоночных: материалы Междунар. конф. — Ярославль: Принтхаус, 2010. — С. 54–58.
19. *Бузакова А.М.* Микрозообентос и придонный зоопланктон Днепровского водохранилища (озера Ленина) в связи с условиями его существования в каскаде: автореф. дис. … канд. биол. наук. — Днепропетровск, 1967. — 17 с.
20. *Васенко А.Г.,* Петренко О.Н., Климов А.В. и др. Экологическое состояние трансграничных участков Днепра на территории Украины / Ред. А.Г. Васенко, С.А. Афанасьева. — К.: Академпериодика, 2002. — 355 с.
21. *Воронков Н.В.* Коловратки Днепра и стариц Труханова острова // Тр. Днепровской биол. станции. — 1915. — № 2. — С. 1–89.
22. *Галаджиев М.А.* Материалы по фауне коловраток Черного моря // Тр. Севастопольской биол. станции. — 1948а. — № 6. — С. 224–233.
23. *Галаджиев М.А.* Сравнительный состав, распределение и количественные соотношения зоопланктона Каркинитского залива и открытого моря в районе берега Крыма // Тр. Севастопольской биол. станции. — 1948б. — № 6. — С. 173–223.
24. *Гримальский В.Л.* Динамика планктона реки Прут // Limnol. Berichte der X. Jubilaumstagung Donauforschnung, Bulgarien, 10–20 Oct. 1966. — Sofia, 1968. — S. 333–337.
25. *Гримальский В.Л.* Планктон реки Днестр // Тр. Кишиневск. с-х. ин-та. — 1957. — № 12. — С. 3–86.
26. *Громова Ю.Ф.* Сообщества коловраток как показатели уровня органического загрязнения // Вода и здоровье-98. — Одесса: Астропринт, 1998а. — С. 306–309.
27. *Громова Ю.Ф.* Структура сообществ зоопланктона устьевой области р. Вита в рекреационной зоне г. Киева // Экология городов и рекреационных зон. — Одесса: Астропринт, 1998б. — С. 38–40.
28. *Громова Ю.Ф.* Коловратки малой реки в условиях зарегулированного и спрямленного русла // Гидробиол. журн. — 1999. — Т. 35, № 6. — С. 27–36.

29. *Громова Ю.Ф.* Зоопланктон малой реки в условиях канализированного русла (на примере р. Лыбедь, г. Киев) // Гидробиол. журн. — 2001. — Т. 37, № 4. — С. 11–17.
30. *Громова Ю.Ф.* Зоопланктон малих річок в умовах трансформованих русел: дис. ... канд. біол. наук. — К., 2002. — 168 с.
31. *Гурвич В.В.* Мікро- і мезобентос Дніпровського-Бузького лиману // Дніпровсько-Бузький лиман. — К.: Наук. думка, 1971. — С. 247–271.
32. *Гурвич В.В.* Микро- и мезобентос // Беспозвоночные и рыбы Днепра и его водохранилищ. — К.: Наук. думка, 1989. — С. 73–95.
33. *Гусынская С.Л.* Пелагический зоопланктон // Беспозвоночные и рыбы Днепра и его водохранилищ. — К.: Наук. думка, 1989. — С. 21–44.
34. *Дехтяр М.Н.* Микрозоофитос // Мелководья Кременчугского водохранилища. — К.: Наук. думка, 1973. — С. 176–189.
35. *Дехтяр М.Н.* К экологии микрофауны обрастаний высших водных растений Киевского водохранилища // Гидробиол. журн. — 1976. — Т. 12, № 3. — С. 18–22.
36. *Дубровський Ю.В.,* Гулейкова Л.В., Плігін Ю.В. та ін. Оцінка екологічного стану рекреаційних озер Києва за розвитком гідрофауни. // Екологічний стан водойм м. Києва. — К.: Фітосоціоцентр, 2005. — С. 110–143.
37. *Дукина В.В.* Результаты изучения зоопланктона р. Молочной и ее притоков // Уч. зап. Харьков. ун-та. — 1956. — № 67. — С. 81–91.
38. *Зімбалевська Л.М.* Зоопланктон у заростях водяної рослинності Дніпровсько-Бузького лиману // Дніпровсько-Бузький лиман. — К.: Наук. думка, 1971. — С. 228–247.
39. *Зимбалевская Л.Н.* Фитофильные беспозвоночные равнинных рек и водохранилищ. — К.: Наук. думка, 1981. — 216 с.
40. *Зимбалевская Л.Н.* Литоральный зоопланктон // Беспозвоночные и рыбы Днепра и его водохранилищ. — К.: Наук. думка, 1989. — С. 5–21.
41. *Іванець О.Р.* Водні безхребетні як об'єкт охорони в умовах малих водойм передгір'я Карпат // Міжнар. конф. "Фауна східних Карпат: сучасний стан і охорона" (Ужгород,13–16 вер. 1993 р.). — Ужгород, 1993. — Т. 1. — С. 270–272.
42. *Кафтанникова О.Г.* Беспозвоночные каналов СССР. — К.: Наук. думка, 1975. — 163 с.
43. *Ковальчук А.А.,* Ковальчук Н.Е. Видовой состав и некоторые экологические особенности коловраток бассейна Днестра // Вопросы гидробиологии водоемов Украины. — К.: Наук. думка, 1988. — С. 47–61.
44. *Ковальчук А.А.,* Ковальчук Н.Е. Функциональная роль отдельных групп микрозообентоса реки Тисменница в условиях антропогенного воздействия // Гидробиол. исследования на Украине в 11 пятилетке. — К.: Наук. думка, 1987. — С. 182–183.
45. *Ковальчук А.А.,* Ковальчук Н.Е., Дубровский Ю.В. Участие коловраток в первичной продукции и деструкции органического вещества в рыбоводных водоемах // Гидробиол. журн. — 1994. — Т. 30, № 1. — С. 35–44.
46. *Ковальчук А.А., Парчук Г.В.* Коловратки Сасыкского водохранилища и их роль в продукционно-деструкционных процессах // Гидробиол. журн. — 1992. — Т. 28, № 1. — С. 44–53.
47. *Ковальчук А.А.,* Фельбаба-Клушина Л.М., Ковальчук Н.Є. та ін. Болотні екосистеми регіону Східних Карпат в межах України. — Ужгород: Ліра, 2006. — 228 с.
48. *Ковальчук Н.Е.* К изучению коловраток бассейна Днестра // Вестник зоологии. — 1985. — № 2. — С. 86.
49. *Ковальчук Н.Е.* Микрозообентос водоемов бассейна Днестра: автореф. дис. ... канд. биол. наук. — К., 1987. — 16 с.
50. *Ковальчук Н.Е.* Микрозообентос и придонный зоопланктон Днестровского водохранилища в период его формирования // Гидробиол. журн. — 1990. — Т. 26, № 4. — С. 22–27.
51. *Ковальчук Н.Е., Ковальчук А.А.* К фауне и экологии донных коловраток бассейна Днестра // Тез. докл. I съезда гидробиологов Молдавии. — Кишинев: Штиинца, 1986. — С. 65–66.
52. *Ковальчук Н.Є.* Донні коловертки водойм Карпат // Наук. вісник Ужгородського ун-ту. Сер. біол. — 2011. — Вип. 30. — С. 110–112.
53. *Коненко Г.Д.,* Підгайко М.Л., Радзимовский Д.О. Ставки лісостепових, степових та гірських районів України (гідрохімічний та гідробіологічний нарис). — К.: Наук. думка, 1965. — 260 с.
54. *Коненко Г.Д.,* Підгайко М.Л., Радзимовский Д.О. Ставки Полісся України. — К.: Вид-во АН УРСР, 1961. — 140 с.
55. *Кутикова Л.А.* Коловратки фауны СССР (Rotatoria). Подкласс Eurotatoria (Отряды Ploimida, Monimotrochida, Paedotrochida). — Л.: Наука, 1970. — 744 с.
56. *Кутикова Л.А., Парталы Е.М.* Коловратки из обрастаний района Жданова // Биоповреждения материалов и защита от них. — М.: Наука, 1978. — С. 106–114.
57. *Лубянов И.П., Бузакова М.А., Гайдаш Ю.К.* Изменение в составе макро- и микрозообентоса Днепровского водохранилища после зарегулирования стока Среднего Днепра // Гидробио-

логический режим Днепра в условиях зарегулированного стока. — К.: Наук. думка, 1967. — С. 167–175.
58. *Марковський Ю.М.* Озеро Конча та його зоопланктон // Тр. гідробіол. ст. Києва. — 1935. — № 8–9. — С. 85–215.
59. *Марковський Ю.М.* Районування р. Дніпра за складом його зоопланктону // Тр. Пр. ін-ту гідробіології АН УРСР. — 1949. — № 23. — С. 15–35.
60. *Марковский Ю.М.* Фауна беспозвоночных низовьев рек Украины, условия ее существования и пути использования. Часть I. Водоемы дельты Днестра и Днестровский лиман. — К.: Изд-во АН УССР, 1953. — 196 с.
61. *Марковский Ю.М.* Фауна беспозвоночных низовьев рек Украины, условия ее существования и пути использования. Часть II. Днепровско-Бугский лиман. — К.: Изд-во АН УССР, 1954. — 206 с.
62. *Марковский Ю.М.* Фауна беспозвоночных низовьев рек Украины, условия ее существования и пути использования. Часть III. Водоемы Килийской дельты Дуная. — К.: Изд-во АН УССР, 1955. — 279 с.
63. *Мельніков Г.Б.* Дніпровське водосховище. 6. Зоопланктон водосховища // Дніпровське водосховище. Т. 2. — Дніпропетровськ, 1939. — С. 3–47.
64. *Мирошник Л.Л.* Микрозообентос реки Припять // Гидробиол. журн. — 1989. — Т. 25, № 1. — С. 99–103.
65. *Мордухай-Болтовской Ф.Д.* Каспийская фауна в Азово-Черноморском бассейне. — М.-Л.: Изд-во АН СССР, 1960. — 286 с.
66. *Овандер Э.Н.* Материалы к распространению коловратки *Paradicranophorus aculeatus* (Neiswestnowa-Zhadina) (Rotatoria) // Вестник зоологии. — 1977. — № 6. — С. 18.
67. *Овандер Э.Н.* Новые данные о коловратках рода *Testudinella* (Rotatoria, Monimotrochida) в фауне Украины // Вестник зоологии. — 1979. — № 3. — С. 86–89.
68. *Овандер Э.Н.* Коловратки рода *Lecane* (Rotatoria, Lecanidae) в фауне УССР // Вестник зоологии. — 1980а. — № 6. — С. 31–34.
69. *Овандер Э.Н.* Об использовании индексов для видовой диагностики коловраток рода *Lecane* (Rotatoria, Lecanidae) // Вестник зоологии. — 1980б. — № 3. — С. 42–46.
70. *Овандер Э.Н.* Коловратки (Rotatoria) водоемов Полесского заповедника и их сапробно-показательное значение // Докл. АН УССР, сер. Б. — 1981а. — № 5. — С. 84–87.
71. *Овандер Э.Н.* К распространению коловратки *Trichocerca* (s.str.) *rosea* (Stenroos) (Rotatoria) // Вестник зоологии. — 1981б. — № 6. — С. 76–77.
72. *Овандер Э.Н.* Сезонные колебания численности коловраток в одном из прудов Киева // Вестник зоологии. — 1981в. — № 4. — С. 71–75.
73. *Овандер Э.Н.* Новые коловратки в фауне реки Днестр // Вестник зоологии. — 1984. — № 3. — С. 10.
74. *Овандер Э.Н.* Новый в фауне Украины вид коловратки (Rotifera) // Вестник зоологии. — 1985а. — № 3. — С. 88.
75. *Овандер Э.Н.* Обнаружение *Collotheca ornata cornuta* (Dobie) в бассейне Среднего Днепра // Вестник зоологии. — 1985б. — № 2. — С. 82.
76. *Овандер Э.Н.* Обнаружение *Testudinella carlini* в фауне Украины // Вестник зоологии. — 1985в. — № 1. — С. 71.
77. *Овандер Э.Н.* Видовой состав коловраток (Rotifera) в водоемах с разной степенью солености // Коловратки: Материалы 2-го Всесоюз. симп. по коловраткам. — Л.: Наука, 1986. — С. 171–176.
78. *Овандер Э.Н.* Новые данные о коловратках (Rotifera) Украины // Вестник зоологии. — 1987. — № 2. — С. 38.
79. *Овандер Э.Н.* Новый для фауны СССР вид коловратки (Rotifera, Brachionidae) // Вестник зоологии. — 1988. — № 6. — С. 56–57.
80. *Овандер Э.Н.* Сезонные сукцессии доминирующих видов коловраток (Rotifera) в одном из водоемов центральной Украины // Вестник зоологии. — 1983. — № 4. — С. 34–39.
81. *Овандер Э.Н.* Фауна Украины в 40 т. Т. 31. Коловратки. Вып. 5. Brachionidae, Trichotriidae, Mytilinidae, Asplanchnidae. Рукопись. — 367 с.
82. *Овандер Е.Н.,* Яковенко Н.С., Трохимець В.М. та ін. Анотований список моногононтних коловерток ряду Ploima (Rotifera: Eurotatoria, Monogononta, Ploima) фауни України. Повідомлення I // Рибогосподарська наука України. — 2011. — № 2. — С. 59–69.
83. *Овандер Е.Н.,* Яковенко Н.С., Трохимець В.М. та ін. Анотований список моногононтних коловерток ряду Ploima (Rotifera: Eurotatoria, Monogononta, Ploima) фауни України. Повідомлення II // Рибогосподарська наука України, in press.
84. *Парчук Г. В.,* Колодочка И.М. Кормовая база и питание рыб. 8.1. Краткая характеристика зоопланктона и его систематический список / ред. Л.А. Сиренко // Гидробиологический режим Днестра и его водоемов. — К.: Наук. думка, 1992. — С. 197–211.

85. *Парчук Г.В.* Зоопланктон и зоосиртон р.Тисы и ее притоков в пределах Украины // Гидробиол. журн. — 1995. — Т. 31, № 1. — С. 25–37.
86. *Парчук Г.В.* Зоопланктон советского участка Дуная // Гидробиол. журн. — 1985. — Т. 21, № 1. — С. 76–83.
87. *Пашкова О.В.* Зоопланктон пелагиали Каневского водохранилища и особенности его пространственно-временного распределения // Гидробиол. журн. — 2007. — Т. 43, № 1. — С. 3–23.
88. *Пидгайко М.Л.* Зоопланктон водоемов Европейской части СССР. — М.: Наука, 1984. — 208 с.
89. *Поливанна М.Ф.* Зоопланктон Десни / Десна в межах України. — К.: Наук. думка, 1964. — С. 70–86.
90. *Поліщук В.В.* Гідрофауна пониззя Дунаю в межах України. — К.: Наук. думка, 1974. — 420 с.
91. *Поліщук В.В.* Гідрофауна верхнього Дніпра і особливості її розвитку влітку 1972 р. // Гідробіологічні дослідження водойм України. — К.: Наук. думка, 1976. — С. 62–95.
92. *Полищук В.В.* Состав, географические особенности и генезис гидрофауны водоемов Украины: дис. ... д-ра биол. наук. — К., 1977. — 614 с.
93. *Поліщук В.В.* Гідрофауна річок Північного Приазов'я та біогеографічні особливості Приазовської височини // Малі водойми України та питання їх охорони. — К.: Наук. думка, 1980. — С. 46–82.
94. *Полищук В.В.* Зоопланктон устьевых участков рек, впадающих в Киевское водохранилище // Гидробиол. журн. — 1987. — Т. 23, № 5. — С. 70–80.
95. *Полищук В.В.* К познанию зоопланктона озера Нобель // Гидробиол. журн. — 1991. — Т. 27, № 1. — С. 11–18.
96. *Полищук В.В., Гарасевич И.Г.* Биогеографические аспекты изучения водоемов бассейна Дуная в пределах СССР. — К.: Наук. думка, 1986. — 209 с.
97. *Прокудина Л.А.* Каталог фауны и флоры Черного моря района Карадагской биологической станции // Тр. Карадагской биол. станции. — 1952. — Вып. 12. — С. 116–127.
98. *Протасов А.А., Сергеева О.А., Кошелева С.И.* и др. Гидробиология водоемов-охладителей тепловых и атомных электростанций Украины / ред. М.Ф. Поливанная. — К.: Наук. думка, 1991. — 192 с.
99. *Радзимовський Д.О., Поліщук В.В.* Планктон річки Прип'яті. — К.: Наук. думка, 1970. — 209 с.
100. *Радкевич Г.О.* О паразитах у *Enchytraeus vermicularis* // Тр. о-ва испытателей природы при Харьков. ун-те. — 1870. — № 1. — С. 1–5.
101. *Рожко-Рожкевич С.І.* Зоопланктон допливів і водойм балок порожистої частини р. Дніпра та його зміни під впливом побудування греблі Дніпрогесу // Пр. Дніпропетр. гідробіол. станції. — 1937. — № 2. — С. 85–104.
102. *Ролл Я.В.,* Цееб Я.Я., Зеров К.К. и др. Каховское водохранилище в первый год его становления // Тр. 6-го совещ. по проблемам биологии внутр. вод. — 1959. — С. 391–401.
103. *Сабанєєв П.П.* До весняного зоопланктону боліт різного характеру // Зб. праць Дніпрянської біол. станції. — 1931а. — № 6. — С. 141–155.
104. *Сабанєєв П.П.* Сезонні зміни в зоопланктоні купинного болота // Зб. праць Дніпрянської біол. станції. — 1931б. — № 6. — С. 171–187.
105. *Скориков А.С.* Rotatoria окрестностей г. Харькова // Тр. о-ва испытателей природы при Харьков. ун-те. — 1896. — Вып. 34, № 2. — С. 87–106.
106. *Степанов П.* Фауна Вейсова озера // Тр. о-ва испытателей природы при Харьков. ун-те. — 1885. — № 19. — С. 13–43.
107. *Степанов П.* Материалы к изучению Славянских соляных озер // Изд. Моск. о-ва испытателей природы. — 1886. — № 3. — С. 185–200.
108. *Таран М.* Матеріали до характеристики гідрофауни заплавних водойм узбережних заростей р. Дніпра // Вісті Ін-ту водн. госп. України. — 1930. — Т. 4, № 1. — С. 209–240.
109. *Таран М.* Біологічна характеристика степових водойм Вінницької округи. 4. Характеристика водойм р. Соба // Журн. біо-зоол. циклу. — 1933. — № 2(6). — С. 57–85.
110. *Травянко В.С.* Зоопланктон верхнего Днепра и водоемов его поймы: автореф. дис. ... канд. биол. наук. — К., 1968. — 16 с.
111. *Травянко В.С.,* Цееб Я.Я. Зоопланктон Верхнего Днепра и водоемов его поймы // Гидробиологический режим Днепра в условиях зарегулированного стока. — К.: Наук. думка, 1967. — С. 74–110.
112. *Уломский С.Н.* К экологии ракообразных и коловраток внутренних водоемов Крыма // Тр. Карадагской биол. станции — 1955а. — № 13. — С. 163–186.
113. *Уломский С.Н.* Планктон внутренних водоемов Крыма и его биомасса // Тр. Карадагской биол. станции. — 1955б. — № 13. — С. 131–162.

114. *Фадеев Н.Н.* К вопросу о географическом распространении коловраток // Тр. 1-го Всерос. гидролог. съезда. — 1925. — № 1. — С. 542–544.
115. *Фадеев Н.Н.* Материалы к познанию фауны коловраток СССР // Тр. Харьков. о-ва испытателей природы. — 1927. — Вып. 50, № 2. — С. 141–155.
116. *Фадеев Н.Н.* Каталог водных животных, найденных в бассейне р. Донца и прилегающих местностях за период работ с 1917 по 1927 г. // Тр. Харьков. о-ва испытателей природы. — 1929. — Вып. 52, № 1. — С. 7–32.
117. *Фатовенко М.А.* Микрозообентос и придонный зоопланктон Днепродзержинского водохранилища // Днепродзержинское водохранилище. — Днепропетровск: Изд-во ДГУ, 1971. — С. 94–104.
118. *Фатовенко М.О.* Поширення мікрозообентосу і придонного планктону на середній течії Дніпра від Кременчука до Дніпродзержинська // Біологія і морфологія риб та санітарно-біологічний режим прісних водойм України. Вибрані материали доповідей молодих вчених Інституту гідробіології АН УРСР. — К: Наук. думка, 1966. — С. 78–81.
119. *Хамардюк М.І.* Зоопланктон ставків Сталінки і ставу "Корчовий" в околицях Києва // Наук. записки Київського держ. педінституту ім. О.М. Горького. — 1952. — Т. 12, біол. серія. — С. 80–122.
120. *Харин Н.Н.* Класс Коловратки (Rotatoria) // Определитель фауны Черного и Азовского морей. Т. 1. — К.: Наук. думка, 1968. — С. 183–220.
121. *Харченко Т.А., Тимченко В.М., Иванов А.И.* и др. Биопродуктивность и качество воды Сасыкского водохранилища в условиях его опреснения / ред. Л.П. Брагинский. — К.: Наук. думка, 1990. — 276 с.
122. *Харченко Т.А., Тимченко В.М., Ковальчук А.А.* и др. Гидроэкология украинского участка Дуная и сопредельных водоемов / ред. В.Д. Романенко. — К.: Наук. думка, 1993. — 328 с.
123. *Цееб Я.Я.* Состав и количественное развитие фауны микробентоса низовьев Днепра и водоемов Крыма // Зоол. журн. — 1958. — Т. 37, № 1. — С. 3–12.
124. *Цееб Я.Я.* Гидробиолоческая характеристика крымских водохранилищ за 20 лет их существования // Малые водоемы равниннных областей СССР и их использование. — М.-Л.: Изд-во АН СССР, 1961а. — С. 230–242.
125. *Цееб Я.Я.* Зоопланктон советского участка Дуная // Тр. Ин-та гидробиологии АН УССР. — 1961б. — № 36. — С. 103–127.
126. *Цееб Я.Я.* К типологии солоноватых и соленых водоемов Крыма и характеристика их фауны // Малые водоемы равниннных областей СССР и их использование. — М. — Л.: Изд-во АН СССР, 1961в. — С. 293–305.
127. *Цееб Я.Я.* Вплив зарегулювання стоку на зоопланктон пониззя Дніпра // Пр. Ін-ту гідробіології. — 1963. — № 39. — С. 52–65.
128. *Цееб Я.Я.* Каховське водоймище (гідробіологічний нарис). — К.: Наук. думка, 1964. — 304 с.
129. *Цееб Я.Я.,* Сергеев Н.Г., Григор'єв Б.Ф. Зоопланктон Дніпровсько-Бузького ліману і пониззя Дніпра в умовах зарегульованого стоку // Дніпровсько-Бузький лиман. — К.: Наук. думка, 1971. — С. 202–228.
130. *Цееб Я.Я.,* Майстренко Ю.Г. Киевское водохранилище. Гидрохимия, биология, продуктивность. — К.: Наук. думка, 1972. — 460 с.
131. *Яковенко Н.С.* Класс Коловратки // Карадаг. Гидробиологические исследования. Сб. науч. тр. Кн. 2-я. — Симферополь: СОНАТ, 2004. — С. 339.
132. *Яковенко Н.С.* Коловратки (Rotifera) водоемов г. Киева как показатели их органического загрязнения // Матер. науч. конф. "Проблемы устойчивого функционирования водных и наземных экосистем" (Ростов-на-Дону, 23 окт. 2006). — С. 493–495.
133. *Яковенко Н.С.,* Овандер Э.Н. Анотований список бделоідних коловерток (Rotifera: Eurotatoria, Bdelloidea) фауни України // Вісник Київського нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Сер. біол. — 2011. — № 58. — С. 25–29.
134. *Ялынская Н.С.* Гидробиологический очерк озер Шацкой группы Волынской области // Тр. НИИ прудового и озерно-речного хозяйства. — 1949. — № 6. — С. 133–151.
135. *Ярошенко М.Ф.* Гидрофауна Днестра. — М.: Изд-во АН СССР, 1957. — 168 с.
136. *Bartoš E.* Virnici — Rotatoria / Koniar P. Fauna CSR. Sv. 15. — Praha: CSAV, 1959. — 970 s.
137. *Dudich E.* Die Grundlagen der Fauna eines Karpaten Flusses // Acta Zool. Acad. Sc. Hungaricae. — 1958. — Bd. 3, Hf. 3–4. — P. 179–200.
138. *Jenkins D.G., Underwood M.O.* Zooplankton may not disperse readily in wind, rain, or waterfowl // Hydrobiologia. — 1998. — 387/388. — C. 15–21.
139. *Kozar L.* Zur Rotatorienfauna der Torfmoorgewasser zugleich. I. Erganzung zur Kenntnis dieser Fauna Galiziens // Zoologischer Anzeiger. — 1914. — Bd. 44. — S. 413–425.
140. *Rodewald L.* Contributiuni la cunoasterea faunei Rotatoriilor (Rotiferilor) din turbariile Bucovinei muntoase // Bul. Facult. Stiinte Cernauti. — 1934. — № 8. — P. 81–89.

141. *Rodewald L.* Radertierfauna Rumaniens. I. Neue Radertiere aus den Hochmooren der Bukowina, nebst Bemerkungen zur Gattung Bryceela Remane // Zoologischer Anzeiger. — 1935. — V. 111, № 9/10. — S. 225–233.
142. *Rodewald L.* Fauna Rotiferilor din Bukovina. Sistematica, Biologia si raspandirea lor geografica // Bull. Facult. Stiinte Cernauti. — 1935a. — № 8. — P. 187–266.
143. *Rodewald L.* Radertierfauna Rumaniens. II. Neue und bemerkenswerte Radertiere aus Rumanien // Zoologischer Anzeiger. — 1937. — V. 118. — S. 235–248.
144. *Rudescu L.* Rotatoria. Fauna republicii populare Romine. Trochelmintes. — Bucarest: Ed. Acad. rep. pop. Romine, 1960. — 1192 s.
145. *Rudescu L.* Rotiferii din Marea Neagra // Hidrobiologia Ed. Acad. RPR, Bucuresti. — 1961. — V. 121, № 5. — P. 283–329.
146. *Segers H.* The nomenclature of the Rotifera: annotated checklist of valid family- and genusgroup names // Journ. of Natural History. — 2002. — 36. — P. 631–640.
147. *Segers H.* Annotated checklist of the rotifers (Phylum Rotifera), with the notes on nomenclature, taxonomy and distribution // Zootaxa. — 2007. — 1564. — P. 1–104.
148. *Skorikow A.* Ein neues Rädertier // Zoologischer Anzeiger. — 1898. — 21, 571. — S. 556.
149. *Wierzejski A.* Liste des Rotiféres observés en Galicie (Autriche-Hongrie) // Bull. soc. zool. France. — 16. — P. 49–52.
150. *Wierzejski A.* Rotatoria (wrotki) Galicyi // Bull. Internat. Acad. Sci. Cracovie. — 1893. — P. 1–106.
151. *Wiszniewski J.* Fauna wrotkow Polski i rejonow przyleglych // Polski Archivum Hydrobiologii. — 1953. — V. 14. — S. 317–490.

АННОТИРОВАННЫЙ СПИСОК МОНОГОНОНТНЫХ КОЛОВРАТОК НАДОТРЯДА GNESIOTROCHA (ROTIFERA: EUROTATORIA, MONOGONONTA, GNESIOTROCHA) ФАУНЫ УКРАИНЫ. СООБЩЕНИЕ III

Н.С. Яковенко, Е.М. Овандер, В.Н. Трохимец, Ю.Ф. Громова, О.В. Пашкова, Л.В. Гулейкова

Впервые публикуется полный список коловраток надотряда Gnesiotrocha подкласса Monogononta Украины, составленный на основе анализа и обобщения как результатов собственных изысканий авторов, так и опубликованных данных других исследователей. Список включает 2 отряда, 8 семейств, 16 родов и 69 видов и подвидов; общий перечень коловраток фауны Украины, таким образом, составляет 816 таксонов видового ранга, из которых 634 относятся к Monogononta. Приведены местонахождения таксонов на территории страны, данные по их экологии, современная синонимия и таксономические заметки, а также краткий очерк истории исследований и список литературных источников по моногононтным коловраткам Украины в целом.

ANNOTATED CHECKLIST OF MONOGONONT ROTIFERS BELONGING TO THE SUPERORDER GNESIOTROCHA (ROTIFERA: EUROTATORIA, MONOGONONTA, GNESIOTROCHA). PART III

N. Iakovenko, E. Ovander, V. Trokhymets, Yu. Gromova, O. Pashkova, L. Guleikova

The checklist of monogonont rotifers of the Superorder Gnesiotrocha found in Ukraine is completed on the base of literature and authors' data, and includes 69 species-level taxa belonging to 16 genera and 8 families; the list of localities and habitats for each species along with modern synonymy and notes on species taxonomy is also provided. Total list of Rotifera of the Ukrainian fauna consists of 816 species and subspecies, out of which 634 ones belong to Monogononta.